

Enfrontar-se al poder polític de les grans empreses

La simbiosi entre el poder polític i l'econòmic ha arribat tal punt que podem parlar de la creació d'una nova classe pública-privada, gràcies a la qual les polítiques públiques estan fetes directament per a afavorir a les grans empreses, corporacions que després no tenen cap pudor en contractar els mateixos polítics que les han beneficiat. Alhora, també tenim els *lobbies*, o grups de pressió, que aconseguen influir en les diverses iniciatives governamentals a favor de les empreses que representen. En aquest mateix sentit, també ens trobem com diverses administracions de l'Estat exerceixen pressió a favor d'alguna empresa multinacional amb seu en el aquest Estat en els seus negocis en el exterior. Per últim, i no per això menys important, també tenim les pràctiques directament il·legals com la corrupció i l'evasió d'impostos. Mitjançant la corrupció, i concretament els suborns, s'aconsegueixen tractes de favor beneficiosos que, com és obvi, suposen una pèrdua de legitimitat de les institucions públiques i un retrocés democràtic. De la mateixa manera, l'evasió d'impostos, ja sigui a través dels preus de transferència en el comerç intrafirma o per l'evasió cap a paradisos fiscals, són una mostra més de la llibertat de moviment dels grans capitals, fet que els hi permet eludir qualsevol tipus de controls governamentals.

Per a fer front a aquesta realitat s'han anat donant diverses mesures complementàries des de la Conferència Ministerial d'Estats Llatinoamericans Afectats per Interessos Transnacionals efectuada a l'Equador al 2013, fins a iniciatives contra la influència dels *lobbies*, com Politics for people¹ o contra les portes giratòries com Revolving Door Watch².

Voldríem destacar la Iniciativa Ciutadana Europea (ECI)³, una campanya que ha sigut posada en marxa per les xarxes i moviments socials que s'enfronten al TTIP. Des de l'estiu del 2013, la Comissió Europea està negociant, a porta tancada, amb l'Administració estatunidenca i el *lobby* empresarial, l'Acord Transatlàntic de Lliure Comerç e Inversió (Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP), alhora que es preparen per a ratificar un acord similar entre la Unió Europea i Canadà, l'Acord Econòmic i Comercial Global (CETA, per les seves sigles en anglès).

Les crides constants per part de les comunitats afectades per les activitats de les empreses transnacionals (ETN) denunciant violacions de drets humans i ambientals indiquen que les propostes institucionals per controlar les activitats de l'agent econòmic més poderós del capitalisme global no funcionen.

La mateixa natura d'aquestes empreses, que tenen la seva seu a un país però desenvolupen alguna part del seu procés productiu en un o més països, xoca amb l'operativitat de les legislacions nacionals. La realitat ens indica que en la majoria de casos la justícia nacional no té capacitat per a jutjar i sancionar les ETN en els països on han comés els delictes.

En referència a les institucions internacionals amb capacitat i voluntat de realitzar un seguiment i control, així com de sancionar les violacions de drets humans per part de les ETN, podríem dir que totes les iniciatives han sigut infructuoses. Degut a la pressió de les ETN, actualment no existeix cap tribunal internacional amb competències per a jutjar les seves actuacions, i això és prou greu tenint en compte el paper que tenen les ETN en l'economia global (Hernández, 2009).

1 Vegi's la pàgina web d'Alter-EU <http://alter-eu.org/politics-for-people-2014-eu-election-campaign> Visitada el 26 de maig del 2015

2 Vegi's la pàgina web del *Corporate Europe Observatory* <http://corporateeurope.org/revolvingdoorwatch> Visitada el 26 de maig del 2015

3 Vegi's la pàgina web de la campanya Stop TTIP <https://stop-ttip.org/> Visitada el 26 de maig del 2015

Després d'anys de lluita contra els crims del poder corporatiu i davant la impunitat sistemàtica de les ETN, les comunitats afectades, les xarxes internacionals de solidaritat i activistes han anat consolidant una estructura de denúncia per combatre el poder corporatiu. En aquest sentit, l'any 2006, Enlazando Alternativas⁴ va organitzar, per primera vegada, un Tribunal dels Pobles (TPP). La base dels judicis del TPP són les convencions dels Drets Humans i per les seves característiques no està sotmès als vincles que creen els poders polítics, els poders mundials, i els poders dels Estats. Els TPP estan per sobre de les estructures judicials de qualsevol país i representa, d'alguna manera, la consciència ètica dels pobles.

4 <http://www.enlazandoalternativas.org/>